

С 23/018 А

СТАНОВИЩЕ

Рр. № 4997/23.10.2017г.
екз. 2

от чл.-кор. професор д.ик.н. д.н. (национална сигурност) д-р инж. Венелин Кръстев Терзиев

Висше училище по телекомуникации и пощи – гр. София

Академична длъжност „професор” - Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки,

Професионално направление: 3.7. Администрация и управление,

Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство

Национален военен университет „Васил Левски“ – гр. Велико Търново

Академична длъжност „професор” - Област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана,

Професионално направление: 9.1. Национална сигурност,

Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство

Русенски университет „Ангел Кънчев“ – гр. Русе

Академична длъжност „професор” - Област на висше образование: 5. Технически науки,

Професионално направление: 5.7. Архитектура, строителство и геодезия,

Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство

Образователна и научна степен „доктор” - Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки,

Професионално направление: 3.8. Икономика,

Научна специалност: Политическа икономия

Научна степен „доктор на науките” - Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки,

Професионално направление: 3.8. Икономика,

Научна специалност: Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (социално осигуряване)

Научна степен „доктор на науките” - Област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана,

Професионално направление: 9.1. Национална сигурност,

Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство

Относно: конкурсна процедура за заемане на академична длъжност „професор” в Национален военен университет

„Васил Левски” – гр. Велико Търново

Област на висше образование: 9. Сигурност и отбрана

Професионално направление: 9.1. Национална сигурност

Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство (национална сигурност)

Катедра „Специализирана подготовка”, Факултет „Общовойскови”

Национален военен университет – гр. Велико Търново

Основание за представяне на становището:

Заповед №ОХ-611/ 27.06.2017 г. на Министъра на отбраната на Република България и

обява в Държавен вестник бр. 60 от 25 юли 2017 г.

1.Кратки биографични данни

В периода от 1982-1986 г. Веселин Петров Мадански завършва пълния курс на обучение във ВНВУ „Васил Левски“ в гр. Велико Търново, специалност „Разузнаване“ с квалификация „офицер от разузнаването“, гражданска специалност „Източни езици – гръцки език“ с квалификация „военен преводач“ с пълно отличие и златен медал като първенец на Випуск „Ботевски – 86“. През 1987 г. с конкурсен изпит е назначен за редовен асистент по гръцки език в Катедра „Чужди езици“ на НВУ „Васил Левски“, гр. Велико Търново, а през 1989 г. е избран за старши асистент. На 30.06.1995 г. е избран за главен асистент в същата катедра. От 1994 до 1999 г. е председател на Предметно-методическото звено „Гръцки език“ в катедрата. От 1989 г. до 1995 г. е избран за хоноруван преподавател в Катедра „Класически и източни езици“ на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. В периода 1999 - 2000 г. преминава обучение в Академията на сухопътни войски, гр. Солун, Република Гърция, като придобива образователно-квалификационна степен „магистър по военно дело“ - „Организация и управление на оперативно-тактически формирания от СВ“. От 2000 до 2005 г. е председател на самостоятелна Предметно-методическа комисия „Приложна лингвистика“ във Факултет „Общовойскови“ на НВУ „Васил Левски“. На 15.09.2005 г. е избран за директор на новосформирания Департамент „Чуждозиково обучение“ на НВУ „Васил Левски“, а от 2010 до 2012 г. е началник на Центъра за дистанционно обучение на Университета. От 2012 г. до 2014 г. заема длъжността директор на Департамент „Езиково обучение и физическа подготовка“ на НВУ „Васил Левски“.

През 2007-2008 г. преминава обучение в магистърска степен по специалност „Национална и регионална сигурност“ в НВУ „Васил Левски“, като придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ в област „Сигурност и отбрана“.

В периода 2010 - 2012 г. преминава обучение в свободна форма на докторантура и след защита на дисертационен труд на тема: „Усъвършенстване на специализираната подготовка на курсанти за оцеляване в екстремални условия“ на 04.10.2012 г. придобива образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили“. През 2014 г. след конкурс е назначен на академична длъжност „доцент“ в Катедра „Разузнаване“, а сега „Специализирана подготовка“ към Факултет „Общовойскови“ на НВУ „Васил Левски“. От 2010 г. провежда лекционен курс „Оцеляване в екстремални условия“ и „Тактическо оцеляване“ с курсанти и специализанти в катедрата и е помощник-ръководител и ръководител на комплексното практическо занятие, от учебната 2012/2013 г. - и по лекционен курс „Оцеляване в екстремални природни условия“ със студентите от всички специалности.

От 2008 г. е определен за координатор на НВУ „Васил Левски“ по Европейската инициативата за обмен на млади офицери, вдъхновена от Програмата „Еразъм“ на Комисията на ЕС, като взима участие в семинар „Европеизация на образованието и обучението на курсанти“ в Париж, Република Франция, 1 -14.11.2008 г. и Международния военен академичен форум (IMAF) на тема: „5 години на Инициативата – предизвикателства, опит, път напред“ в Република Австрия, 23-26.09.2013 г. Преминава обучение в следните курсове и семинари за повишаване на квалификацията: 1987 г. – Курс по английски език I ниво – ВНВУ „Васил Левски“; 1993 г. – Курс за военни наблюдатели, ВА „Г.С.Раковски“; 1995 г. – Курс по методически основи на научните изследвания; 2001 г. – Курс по информатика, ВВОВУ „Васил Левски“; 2003 г. – „Ролята на мисиите в националната отбрана на Република България“ в Центъра за военно-граждански отношения, Монтерей, САЩ; 2004 г. – „Повишаване на международните умиротворителни способности (EIPC)“ в Центъра за поуки от практиката, Форт Левънуорт, САЩ; 2006 г. – Втори европейски семинар на пехотата, Хамелбург, Германия. През 1993 г. участва като военен наблюдател в мисията на ООН UNTAC в държавата Камбоджа, през 1997 г. - в Международно учение за участие в умиротворителни операции Cooperative Nagget във Форт Полк, САЩ, като старши национален представител, а през 2004 г. - като инструктор в Курс за подготовка на наблюдатели в Центъра за подготовка на наблюдатели на ООН в гр. Хамелбург, Германия. Дългогодишен член е на Общото събрание и на Академичния съвет на НВУ „Васил Левски“. Член е на Дружеството на неолинистите в България, колективен член на Европейския съюз на неолинистите и на Съюза на преводачите в България. Заместник-председател е на Областния комитет на Алианс „Български командоси“. През 2014 г. след избор от Академичния съвет е назначен за заместник-началник по учебната и научна част на НВУ „Васил Левски“, гр. Велико Търново. На 09.09.2016 г. успешно защитава дисертационен труд на тема: „Основи на оцеляването в екстремални условия на военнопрофесионалната дейност“ за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в Област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, Професионално направление 9.2. „Военно дело“ и Научна специалност: „Организация и управление на въоръжените сили“.

2. Общо описание на представените за рецензиране по конкурса материали

За участие в конкурса са представени за рецензиране 30 публикации (от които 12 бр. в чужбина) в следната рекапитулация:

№	Вид на публикациите	Общ брой на публикациите	Общ брой страници
1.	Монографичен труд	1	245
2.	Учебници и учебни пособия	1	406
3.	Доклади и статии	30 (44)*	369 (499)*
3.1.	- публикувани у нас	18	211
3.2.	- публикувани в чужбина	12 (26)*	158 (288)*
ВСИЧКО		32 (46)*	1020 (1150)*

Горепосочените не се припокриват с публикациите, които кандидатът е представил при защита на дисертационния труд за научна и образователна степен „доктор“ и академична длъжност „доцент“.

Предоставен е списък на 46 бр. забелязани цитата.

Полковник доц. д.н. Веселин Мадански е автор на две монографии, един учебник, едно ръководство и един електронен учебно-методически комплекс в областта на автономното съществуване и оцеляване в екстремални условия, включително на военнопрофесионална дейност и безопасността на жизнената дейност.

Рецензент е на един сборник с научни статии, един сборник научни доклади и едно ръководство за подготовка. В периода 2000 - 2006 г. е ръководител на два научни проекта, финансирани от Министерството на отбраната на Република България: „Развитие и усъвършенстване на дистанционно чуждоезиково обучение - PG 0355“ и „Изграждане на Център за езиково самообучение в НВУ „Васил Левски“ и на проект по програма „Международно военно финансиране (FMF)“ на Правителството на САЩ „Повишаване на международните умиротворителни способности (EIPC)“. Участва като ключов експерт в два проекта по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013“ в НВУ „Васил Левски“: - BG051PO001-4.3.04-0016. „Нови възможности за учене през целия живот чрез модернизация на Центъра за дистанционно обучение към Националния военен университет „Васил Левски“. - BG051PO001-3.1.08-0024 „Усъвършенстване на системите за управление на Националния военен университет „Васил Левски“. Участва в преподавателска мобилност по Програмата на Европейския съюз „Учение през целия живот“, Секторна програма „Еразъм“.

Въз основа на показателите по точковата оценъчна система за заемане на академичната длъжност „професор“ в Националния военен университет „Васил Левски“, съобразно изискванията на чл.40 ал.3 на Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в Националния военен университет „Васил Левски“, са получени следните резултати:

- Общ брой точки за аудиторна заетост и извънаудиторна заетост - 130;
- Общ брой точки за публикувани научни материали на хартиен и електронен носител - 300;
- Общ брой точки за работа с обучаеми – 200;
- Общ брой точки за изследователска и/или творческа дейност - 1280;
- Общ брой точки - 3718 (минимален брой точки - 1200).

Горепосоченото показва, че са покрити всички формални критерии за участие в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“.

3. Обща характеристика на научната, научноприложната и педагогическата дейност на кандидата

Резултатите от научната и научноприложната дейност на полковник доц. д.н. Веселин Петров Мадански са представени чрез публикационната му активност в страната и чужбина в периода 2011- 2017 г., като същите са в областите „Сигурност“, „Образование и обучение“ и „Икономика“ .

Задълбоченият преглед на научните трудове, с които кандидатът участва в настоящия конкурс, доказва техните научни качества и позволява да се постави заслужена висока оценка по отношение на актуалност, оригиналност и умения за научноизследователска работа.

Сред участията в научни форуми в страната се отличават тези в Националния военен университет „Васил Левски“, гр. Велико Търново; Националната спортна академия „Васил Левски“, гр. София, и Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“, гр.София.

Публикационната дейност на полковник доц. д.н. Веселин Мадански е представена на български и английски език.

От тях проличават уменията на кандидата за работа с голям набор литературни източници, уменията за теоретични обобщения и представяне на материали от практиката в достъпен и съобразен с потребностите на учебно-методичните процеси вид.

4.Характер на научните приноси

Научните и научноприложните приноси на полковник доцент д.н. Веселин Мадански във връзка с неговото участие в настоящия конкурс могат да бъдат условно разпределени в няколко изследователски области, както следва:

Научни приноси:

4.1. Генерирани са нови знания чрез научно-теоретично обобщаване на концепцията за безопасност на жизнената дейност като инструментариум за разработване на адекватни принципи на жизнената дейност на обществото за разбиране и предвиждане на световната динамика с небивало нарастване на опасностите и заплахите за човека, неговите съобщества, човечеството и Земята, като теоретична основа и като научна и професионална област за изследване на съвременния комплекс от глобални проблеми на сигурността и безопасността в системата „човек – среда на обитаване“ и цялостна система за формиране на съвременна култура на безопасност - „теория - практика – образование - наука“, в рамките на която да се осъществява комплексно изучаване на дадената сфера на човешката дейност и по-нататъшното ѝ развитие.

4.2. Разкрита е същността на концепцията за безопасност на жизнената дейност, нейната теоретична база, понятиен апарат и интегрални показатели и същността и съдържанието ѝ като област на научните и професионалните знания, обхващащи теорията и практиката за защита на човека и човешките общности от опасни и вредни фактори във всички сфери на човешката дейност, които следва да се изучават заедно с екологичните, икономическите, технологичните, социалните, организационните и други елементи на системите, в които те влизат.

4.3. Анализирана и обогатена е същността на концепцията за безопасност на жизнената дейност в аспектите на сигурността и отбраната на основата на анализа на опасностите и заплахите, екстремалната ситуация като проява на опасността в жизнената дейност, военнопрофесионалната дейност като екстремална професия и военните конфликти като екстремална тяхна проява.

4.4. Обогатени и разширени са теоретичните и практическите постановки за схващанията за екстремалността в условията на дейност и на оцеляването като особен вид дейност. Разграничени са понятията „екстремална ситуация“ и „екстремални условия“ чрез обобщаване на научните постановки за екстремалността в съвременната наука и в аспекта на дейността. Предложена е обобщена и допълнена класификация на екстремалните ситуации.

4.5. Доразвити са теорията и практиката на устойчивото развитие на военнообразователната система чрез успешен мениджмънт на знанието в обучаващите се организации, възприели в своята дейност знанието като водеща парадигма и неотменим императив за ефективност и ефикасност в дейността си на основата на комплексен анализ на предизвикателствата, а които са продиктувани от външната и вътрешната среда за нейното функциониране, идентифициране на основните проблемни области във функционирането, състоянието и възможностите ѝ.

4.6. Научно доказана е тезата, че към управлението на човешките ресурси в сектора за сигурност и отбрана като основен носител на организационно и научно знание следва да се подхожда като към стратегическа дейност, базирана на подхода на управлението по компетентност и компетенции, за създаване на конкурентно предимство при ресурсна обвързаност в реално време в системата за образование и квалификация в сигурността, възможните подходи и насоки за изграждане на единна национална система за образование и квалификация на експерти, специалисти и лидери, заемачи различни длъжности в структурите, органите и подсистемите на системата за национална сигурност на Република България. Като водещ елемент и основен стълб на подобна система е посочена военнообразователната система, която притежава нужния научнометодически капацитет и образователни способности и е в състояние да бъде интеграционен фактор и модел за изграждане на общо научно-изследователско и образователно-квалификационно пространство по въпросите на сигурността и отбраната.

4.7. Създадена е система от теоретични обобщения и научнообосновани предложения по проблемите на обучението в трите степени на висшето образование в областта „Сигурност и отбрана“ по професионалните направления „Национална сигурност“ и „Военно дело“, теорията на националната сигурност и научните основи на системното управление, теорията и практиката на обучението в образователната и научна степен „Доктор“ за създаване на необходимия потенциал и капацитет от подготвен академичен състав.

Научноприложни приноси

4.8. Формулирани са основите за безопасността на военната служба като военнопрофесионалната дейност. Анализирани са същността и съдържанието на екстремалната дейност и екстремални условия на дейност, както и военнопрофесионалната дейност (военната служба) като екстремална професия, като са разкрити същността, спецификата и условията на военната служба като военнопрофесионална дейност, характеризирани са екстремалните условия на военнопрофесионалната дейност, изведени са структурата и характеристиките на екстремалните фактори във военнопрофесионалната дейност.

4.9. Допълнени са научнотеоретичните и практическите постановки чрез разкриване същността и спецификата на военнопрофесионална дейност в контекста на концепцията за екстремална професия и характерните черти и особености на въоръжения конфликт. Характеризирани са екстремалните условия във военнопрофесионалната дейност като екстремална професия. Анализирани са военните конфликти като екстремална проява на опасностите в жизнената дейност, като е разкрита тяхната същност и специфика и са обобщени характерните им черти и особености, характеризирани са средствата за воденето им и тяхното въздействие и са анализирани схващанията за съвременните форми на информационна и хибридна война.

4.10. Обосновано е предложение за прилагане на комплексен, поетапен, многокомпонентен модел за подготовка за оцеляване в екстремални условия, което ще осигури формиране на адекватна специализирана готовност за оцеляване у военнослужещите при изпълнение на военнопрофесионална дейност. На основата на теорията на екстремалната дейност са разкрити същността и структурата на оцеляването като интегрален елемент на военнопрофесионалната дейност и е допълнена структурата на готовността на военнослужещи за оцеляване в екстремални условия на военнопрофесионална дейност. Обосновани са основите на оцеляването в аспекта на безопасността на жизнената дейност и са характеризирани основни екстремални фактори на оцеляване. Разкрита е същността на оцеляването като съдържателна линия в концепцията за безопасност на жизнената дейност и динамиките и нивата на оцеляване.

4.11. Предложена е научно-експертна платформа, чрез която са формулирани методологическите постановки за ефективна подготовка на военнослужещите за оцеляване в екстремални условия: изисквания, методически основи и организационни аспекти на подготовката: принципи, цели, структура, етапи, съдържание, проверка на знанията и уменията и организационно-педагогическите условия за постигане на желаната ефективност при подготовката.

4.12. Образователната система е изведена като подсистема на системата за национална сигурност, а военнообразователната система (ВОС) – като неин основен елемент. Анализирани са основните елементи на военнообразователната система на Р България като комплексна, адаптивна и гъвкава система, която се развива в единство, с взаимно допълване и без дублиране със системата на гражданското образование в Република България, новите изисквания към съдържанието и нивото на подготовка на офицерите за осъвременяване на съдържанието, идеологията и дидактиката на образователния процес и преминаване към система за обучение през целия живот.

4.13. Очертани са базовите принципи на структурата и дейността на военнообразователната система и фундаменталните стратегически цели и задачи, основните направления и възможности за усъвършенстването ѝ в концептуално, организационно и технологично отношение.

4.14. Анализирани са характеристиките на конкурентната среда на обучението в областта на сигурността и отбраната и са изведени препоръки във връзка с Рейтинговата система на висшите училища в България, нейните особености при обучението в професионално направление 9.1 „Национална сигурност“ от област на висшето образование 9 „Сигурност и отбрана“, нейната динамика, адаптивността на НВУ „Васил Левски“ към конкурентната среда; проблемите и несъответствията в нормативната база, регламентираща обучението в областта на сигурността и отбраната, създаваща условия за конкуренция без правила, както и състоянието на развитието на академичния състав в областта в създадените условия за експресно научно израстване.

4.15. Предложен е нов подход към управлението на развитието на научния потенциал във военнообразователната система като базисна основа на съвременно знание в системата за сигурност, гарантиращ

приемствеността и естествения еволюционен преход чрез разработване на компетентностни модели като критерий за способностите на отделния член на академичния състав и изискванията на настоящата и бъдещите длъжности и диагностика на дефицитите.

5. Отражения на научните публикации

Забелязаните цитати на кандидата за заемане на академична длъжност „професор“ са 46 бр. в дисертации, научни статии и научни доклади, изнесени в България и чужбина. Обемът и представените материали свидетелстват за една много добра разпознаваемост на полковник доц. д.н. Веселин Мадански сред научните общности в страната и чужбина. Участието в международни научни мрежи и индексирането в бази данни (вкл. Web of Science) е доказателство за високото качество на провежданите научни изследвания и представената научна продукция.

6. Принос на кандидата в съвместните публикации

Представените в съавторство публикации във връзка с участието в настоящия конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ са около 60%, което показват много добро взаимодействие и работа на полковник доц. д.н. Веселин Мадански в международни интердисциплинарни екипи. Участието на кандидата като съавтор е лесно проследимо, а значителният обем на самостоятелните публикации показва и неоспоримите умения за постигане на резултати и на лични приноси от научен и научноприложен характер.

7. Критични бележки

Представените материали не дават основания за формулиране на критични бележки, а по-скоро една препоръка - пожелание за продължаване на научната работа в сферата на сигурността и отбраната, търсене на възможности за участие в международни изследователски групи и проекти и привличане на повече докторанти и специализанти за участие в научноизследователските дейности.

8. Лични впечатления

От професионалното си и лично познанство с полковник доц. д.н. Веселин Мадански, в качеството му на преподавател в Националния военен университет „Васил Левски“, мога да споделя само най-добри впечатления в професионален аспект - силно изразени умения за работа в екип, експедитивност и висока отговорност; в качеството му на заместник-началник на Националния военен университет „Васил Левски“ - високо ниво на управленски умения и компетентност.

9. Заключение

Разглеждането на материалите по конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ на единствения кандидат - полковник доц. д.н. Веселин Петров Мадански показва, че са покрити и в количествено, и в качествено отношение нормативните изисквания на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Националния военен университет „Васил Левски“.

В заключение давам положителна оценка на дейността на полковник доц. д.н. Веселин Петров Мадански и гласувам положително, като предлагам на членовете на научното жури да гласуват също положително за неговия избор за академична длъжност „професор“ в Област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, Професионално направление: 9.1. Национална сигурност; Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство (национална сигурност) за нуждите на Катедра „Специализирана подготовка“ във Факултет „Общовойскови“ на Националния военен университет „Васил Левски“ - гр. Велико Търново.

13.10.2017 г.
гр. Велико Търново

ИЗГОТВИЛ:

ЧЛ.-КОР. ПРОФ. Д-Р ИНЖ. ВЕНЕЛИН КРЪСТЕВ ТЕРЗИЕВ
ДОКТОР НА НАУКИТЕ (НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ)
ДОКТОР НА НАУКИТЕ (ИКОНОМИКА)